

Witam Was w drugim tygodniu naszej pracy na odległość. Część z Was uzupełniła proponowane ćwiczenia i odesłała je do mnie. Dziękuję. Rozumiem więc, że taka forma dalszej naszej współpracy jest możliwa. Z Zarządzenia Dyrektora Szkoły, które znajdziecie na stronie szkoły, wynika, że w każdym tygodniu będziemy mieli jedno spotkanie. Zobowiązuję wszystkich, którzy jeszcze nie wysłali poprzedniej pracy, do odesłania jej do końca tygodnia. W następnych tygodniach będę sprawdzać prace wskazanych w czwartek w e-dzienniku osób, które proszę o niezwłoczne wysyłanie wykonanych samodzielnie zadań.

Temat: Co zmieniły wielkie odkrycia geograficzne?

Wiesz już, że

- w średniowieczu postrzegano kierunki świata w określony sposób, największym zainteresowaniem cieszył się wschód,
- ważną rolę dla późniejszych odkryć miały średniowieczne wyprawy wikingów, G. da Piano dei Carpiniego, Odoryka z Pordenone, Marco Polo,
- odkrycia geograficzne były możliwe dzięki zastosowaniu: globusa, karaweli, busoli, astrolabium, kwadrantu i laski Jakuba, systemów żagli,
- Henryk Żeglarz odegrał ogromną rolę w organizowaniu wypraw i prowadzeniu odkryć geograficznych.

Znasz:

- dokonania: Bartłomieja Diaza, Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gama, Amerigo Vespucciego, Ferdynarda Magellana i Juana Elcano oraz innych odkrywców: Johna Cabota, Jacquesa Cartiera, Francis Drake, Jamesa Cooka,
- przyczyny i skutki działalności konkwistadorów.

Zwróćcie uwagę na:

- skutki ekologiczne (nowe gatunki, choroby) i kulturowe (jedność religijna i językowa) odkryć geograficznych,
- „złoty trójkąt”,
- rywalizację pomiędzy Portugalią, Holandią i Anglią o wpływy gospodarcze,
- początki kapitalizmu

Ćwiczenia do dzisiejszych zajęć proszę zrobić, np. w zeszytach przedmiotowych do środy.

Na stronie epodreczniki.pl w zakładce dla szkół średnich znajdziecie w wazn@historia.nowozytnosc.pl ciekawe materiały.

1. Wykonaj polecenia na podstawie tekstu źródłowego.

Dobrym przykładem ogromnej roli, jaką zabójcze zarazki odegrały w historii ludzkości, był europejski podbój obu Ameryk, w którego rezultacie nastąpiło wyludnienie Nowego Świata. Znacznie więcej amerykańskich Indian zmarło w łóżku na skutek zarażenia europejskimi zarazkami, niż zginęło na polach bitew, od broni palnej i mieczy białych najeźdźców. Zarazki, zabijając wielu Indian, także ich wodzów, osłabiały opór tubylców i sprawiały, iż upadało morale tych, którym udało się przeżyć. [...] O przewadze Hiszpanów zadecydowała ospa, która pojawiła się w Meksyku w 1520 roku. [...] Epidemia ospy

spowodowała śmierć niemal połowy Azteków. [...] Owa tajemnicza, śmiertelna dla Indian choroba, oszczędzając Hiszpanów, stała się najlepszym dowodem niewyciężoności najeźdźców. Do 1618 roku dwudziestomilionowa populacja Indian meksykańskich drastycznie się skurczyła. Liczyła wówczas 1,6 miliona ludzi. Los sprzyjał również Pizarrowi, który w 1531 roku ze 168 osobami pojawił się u wybrzeży Peru z zamiarem podbicia zamieszkiwanego przez miliony obywateli imperium Inków. Na szczęście dla konkwistadora, a na nieszczęście Indian, około 1526 roku do terenów imperium dotarła ospa, powodując śmierć większości populacji.

Źródło: J. Diamond, *Strzelby, zarazki, maszyny. Losy ludzkich społeczeństw*, tłum. M. Konarzewski, Warszawa 2000, s. 240–241.

A. Zaznacz właściwe zakończenia zdań.

Większość populacji Azteków i Inków wyniszczyła epidemia

- odry.
- grypy.
- ospy.
- kiły.

Najwięcej Indian w Nowym Świecie zginęło w wyniku

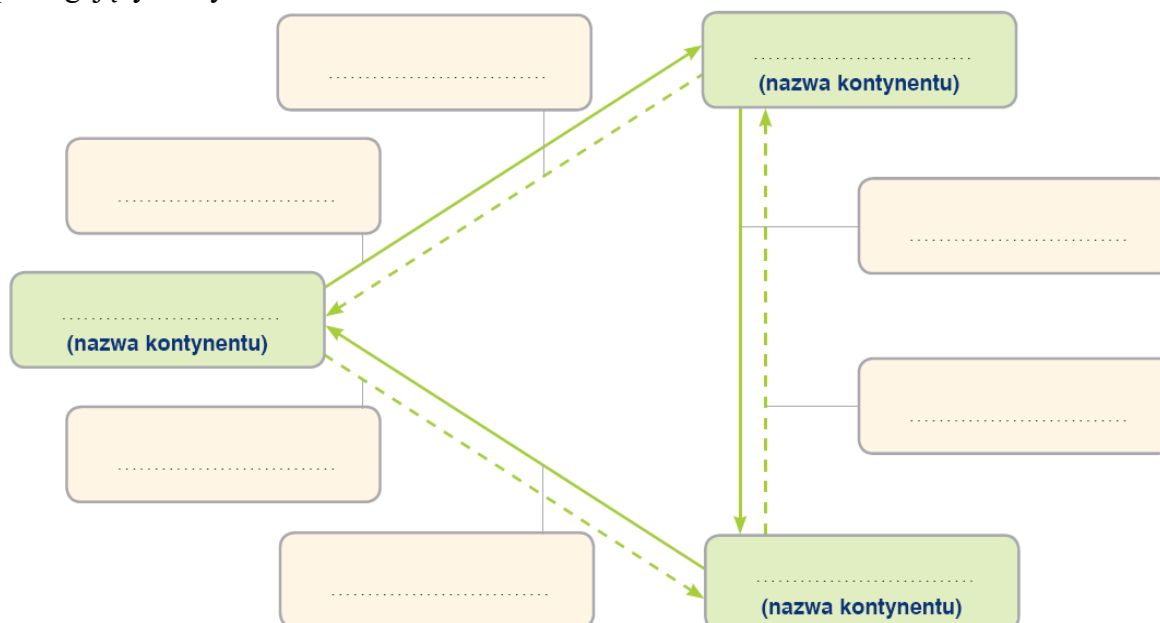
- walk z najeźdźcami.
- kataklizmów.
- chorób przywleczonych z Europy.
- bratobójczych wojen.

B. Oceń wpływ rozprzestrzenienia się chorób zakaźnych na sukcesy konkwistadorów europejskich.

2. Wskaż zdanie fałszywe.

Zdanie	F
Od XVI w. szlachetne kruszce pochodzące z Nowego Świata napływały do Azji za pośrednictwem Europejczyków w zamian za korzenie i towary luksusowe.	
Główną przyczyną powstania rynku światowego było stopniowe monopolizowanie międzynarodowej wymiany handlowej przez kolonizatorów w Nowym Świecie, którzy skutecznie rywalizowali o wpływy gospodarcze z kupcami z Europy.	
Następstwem wielkich odkryć geograficznych był szybki rozwój gospodarczy tych państw Europy Zachodniej, które uczestniczyły w wymianie handlowej w obrębie tzw. złotego trójkąta.	

3. Uzupełnij na podstawie mapy ze s. 84 podręcznika schemat przedstawiający funkcjonowanie wymiany handlowej w tzw. złotym trójkącie. Zapisz we właściwych miejscach nazwy kontynentów oraz towarów podlegających wymianie.

4. W oparciu o podręcznik s. 84-85 dokonaj charakterystyki imperiów kolonialnych – Hiszpanii, Portugalii, Holandii, Wielkiej Brytanii i Francji – w epoce nowożytnej.

Hiszpania –

Portugalia –

Holandia –

Wielka Brytania –

Francja –

5. Wyjaśnij, jak wielkie odkrycia geograficzne wpłynęły na Europy.

Polecam zajrzeć na stronę epodręczniki, tam w zakładce dla szkół średnich znajdziecie w wazn@historia nowożytność ciekawe materiały na temat odkryć geograficznych.

Proszę o przesłanie projektów.